

ХУЛОСАИ

ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.KOA-121-и назди МДТ-и “ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ХУЧАНД БА НОМИ АКАДЕМИК БОБОЧОН ҒАФУРОВ” БАРОИ ДАРЁФТИ ДАРАЧАИ ИЛМИИ ДОКТОРИ ИЛМ

ПАРВАНДАИ АТТЕСТАТСИОНИИ № _____

Қарори Шурои диссертатсионӣ аз 10.10.2026, № 93

Барои сазовор дониستاني Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич, шаҳр-
ванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ.

Диссертатсияи “Ташаккули хирад ҳамчун падидаи сирати миллӣ дар тафсири
мутафаккирони асрҳои X-XI тоҷику форс” аз рӯйи ихтисоси 5.3.-Педагогика, 5.3.1. -
Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот бо протоколи №84 аз 4-уми июли
соли 2026 аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D.KOA-121-и назди Муассисаи давлатии
таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» (735700, ш.
Хучанд, г. Мавлонбеков 1) ба ҳимояи тақрири иҷозат дода шудааст.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич
шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, миллаташ тоҷик, 9-уми майи соли 1971 дар ноҳияи
Роштқалъаи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, дар оилаи зиёӣ ба дунё омадааст.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич соли
1994 ба факултети филологияи тоҷики МДТ-и “Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба номи
Моёншо Назаршоев” дохил шудааст. Донишгоҳро соли 2000 бомуваффақият хатм намуда,
соҳиби диплом аз рӯйи ихтисоси забон ва адабиёти тоҷик, муаллими забон ва адабиёти
тоҷик (ДТО №0013546) гардидааст.

Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич рисолаи номзадиро дар мавзӯи
«Асосҳои назариявии системаи дидактикии Носири Хусрав дар ташаккул додани қобилияти
мантиқӣ-зеҳнии хонандагон синфи 8-и мактабҳои Тоҷикистон» 19-уми октябри соли 2013
дар шурои диссертатсионии Д.047.016.01-и назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ҳимоя
намуда, бо фармони Комиссияи олии аттестатсионии назди Вазорати маориф ва илми
Федератсияи Россия аз 14 апрели 2014 №186/нк-3 (диплом ДКН № 201835) ба ӯ дараҷаи
илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ дода шуд.

Саидиброимов Ш.О. бо фармони ректори МДТ-и “Донишгоҳи давлатии Хоруғ ба
номи Моёншо Назаршоев” аз 31.01.2018, тахти №5 ҳамчун унвонҷӯи кафедраи педагогика,
равоншиносӣ ва методикаи таълими фан, тахти роҳбарии мушовири илмӣ, доктори илмҳои
педагогӣ, дотсент, профессори кафедраи педагогика, равоншиносӣ ва методикаи таълими
фанни Донишгоҳи давлатии Хоруғ Ҷумъа Булбулов ба таҳқиқоти илмӣ шурӯъ кардааст.

Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич фаъолияти омӯзгориашро соли 1991 аз
вазифаи омӯзгори забон ва адабиёти тоҷики мактаби асосии рақами 18-и шаҳри Роғун оғоз
намуда, зина ба зина дар соҳаи маориф дар вазифаҳои гуногун қору фаъолият намудааст. Аз
ҷумла солҳои 1991-1993 мудир мактаби ибтидоии №14-и ш. Роғун, солҳои 1991-2005
омӯзгор, ҷонишини директор дар мактабҳои рақами 41, 32-и н. Роштқалъа, солҳои 2005-

2010 мушовири фанҳои забон ва адабиёти тоҷики Донишқадаи тақмили маълумоти касбии (ДТМК) ВМКБ, солҳои 2010-2014 сармухаррири маҷаллаи «Раҳнамои омӯзгор»-и ДТМК-и ВМКБ, солҳои 2014-2015 муовини директори ДТМК оид ба захираҳои инсонӣ, солҳои 2015-2016 муовини директор оид ба ҳуқуқ ва робитаҳои байналмилалӣ Филиали Донишқадаи ҷумҳуриявӣ тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф дар ВМКБ, солҳои 2016-2018 директори муассисаи давлатӣ Маркази муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ ВМКБ, солҳои 2018-2019 мудири шуъбаи илм ва инноватсияи ФДҚТИБКСМ дар ВМКБ, солҳои 2019-2020 муовини директори Филиали Донишқада оид ба таълим, илм ва инноватсия кор ва фаъолият намудааст. Аз соли 2020 Саидиброимов Ш.О. иҷроқунандаи вазифаи дотсенти кафедраи методикаи таълими факултаи педагогӣ Донишгоҳи давлатӣ Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоев таъин гардида, то моҳи декабри соли 2024 дар ин вазифа кор кардааст. Аз моҳи январи соли 2025 то кунун докторант ба ҳайси омӯзгори калони кафедраи таърих ва фалсафаи Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон фаъолият дорад.

Диссертатсия дар кафедраи педагогика, раваншиносӣ ва методикаи таълими фан, тахти роҳбарии мушовири илмӣ, доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогика, раваншиносӣ ва методикаи таълими фанни Донишгоҳи давлатӣ Хоруғ Ҷумъа Булбулов иҷро шудааст.

Мавзӯи диссертатсияи Саидиброимов Ш.О. дар Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатӣ Хоруғ ба номи М. Назаршоев аз 31.01.2018, протоколи №5 тасдиқ шудааст.

Мушовири илмӣ – Ҷумъа Булбулов – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогика, раваншиносӣ ва методикаи таълими фанни Донишгоҳи давлатӣ Хоруғ ба номи Моёншо Назаршоев.

Мукарири расмӣ:

1. **Абдурахимзода Қудратулло Саид** - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи МДТ-и «Донишгоҳи давлатӣ Бохтар ба номи Носири Хусрав»;

2. **Рачабзода Махмадулло** - доктори илмҳои педагогӣ, дотсент, мушовири ректори Академияи идоракунии давлатӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3. **Абдуллозода Насим Абдулло** - доктори илмҳои филологӣ, и.в. профессор, муовини ректор оид ба корҳои таълими МДТ-и “Донишгоҳи давлатӣ Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров” мебошанд.

Муассисаи тақриздиҳанда МДТ-и «Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода» таъйин шудааст.

Муассисаи пешбар – МДТ-и «Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода» дар тақризи мусбати худ, аз 28.08.2026, суратмаҷлиси №1, ки он аз ҷониби эксперт – доктори илмҳои педагогӣ, профессор Файзализода Ҷ.Х. мураттаб шуда, бо имзои ректори МДТ-и «Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода» доктори илмҳои филологӣ, профессор Ж.Б. Гулназарзода тасдиқ шудааст, ба диссертатсия баҳои мусбат додааст. Муассисаи тақриздиҳанда мавзӯи интихобнамудаи унвонҷӯй Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевичро дар илми педагогикаи муосир муҳим арзёбӣ намудааст.

Аҳаммияти назариявӣ таҳқиқот. Арзишҳои назариявӣ таҳқиқоти қори докторӣ

таҳлили ҳамаҷонибаи ақидаҳои педагогӣ, ахлоқӣ-тарбиявӣ мутафаккирони асрҳои X-XI тоҷикро дар бар мегирад.

Дар рисола асосҳои назариявӣ ақидаҳои педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI оид ба ҳирад ва нақши он дар ташаккули сирати миллӣ ва дигар ҷанбаҳои таълиму тарбияи насли наврас таҳлилу тафсир карда шуда, таълимоти ин мутафаккирон дар тарбия ва инкишофи ҳамаҷарафаи шахсият ошкор карда шудааст.

Асосҳои назариявӣ таҳқиқоти илмӣ олимони ватанӣ ва олимону мутахассисони хориҷӣ, ки роҷеъ ба илмҳои педагогӣ ва филологӣ вобаста ба ташаккули ҳирад ва сирати миллӣ пажӯхишҳои илмиро анҷом дода, дар заминаи онҳо таҳлили натиҷаҳои назариявӣ ва эмпирӣ таҳқиқот роҳандозӣ карда шудааст, асоснок карда шуданд. Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки натиҷаҳои дар рафти таҳқиқот бадастомада метавонанд дар таҳияи китобҳои дарсӣ, дастуру раҳнамоҳои илмӣ, методӣ, фанӣ оид ба ақидаҳои педагогии мутафаккирони ин асрҳо, нақши анъанаҳои арзишҳои милливу мардумӣ, педагогикаи мардумӣ дар рушди ҳирад ва ташаккули сирати миллӣ ва дигар ҷанбаҳои таълиму тарбияи насли наврас мусоидат намоянд. Инчунин дар ғанӣ гардонидани педагогикаи тоҷик ин мавзӯи таҳқиқотӣ нақши бориз дорад.

Натиҷаҳои таҳқиқотро инчунин омӯзгорон метавонанд дар тадриси фанҳои таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ, марказҳои омӯзишӣ, омӯзишгоҳҳои муассисаҳои олий, гузаронидани ҷарабаниҳои беруназсинфиву беруназмуассисавӣ, озмунҳо ва маҳфилҳои мухталиф мавриди истифода қарор диҳанд.

Навгонии илмӣ таҳқиқот аз он иборат аст, ки муаллифи диссертатсия бори нахуст дар соҳаи илми педагогикаи ватанӣ таҳқиқоти педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI тоҷикро форсро дар ҳамбастагӣ бо этнопедагогика ва анъанаҳои миллӣ вобаста ба ташаккули ҳирад ҳамчун ҳориқаи сирати миллӣ мавриди омӯзиш, таҳқиқ ва таҳлили амиқи илмӣ қарор додааст. Дар раванди таҳқиқ ва озмоиши моҳияти таҳқиқоти дар доираи мавзӯи интихобшудаи рисолаи докторӣ анҷомёфта нагонҳои зерин муайян ва асоснок шудаанд: асосҳои назариявӣ оид ба ҷанбаҳои асосии ақидаҳои педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI ҳамчун омили асосии ташаккули ҳирад ва сирати миллӣ асоснок карда шуданд; зарурияти омӯзиш ва паҳн намудани ақидаҳои педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI ва нақши он дар таълиму тарбияи насли наврас исбот ва асоснок карда шуд; ақидаҳои педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI тоҷикро форс дар рушди ҳирад ҳамчун ҳориқаи сирати миллӣ ба системаи муайян давроварда шуданд; роҳҳои амалигардонии ақидаҳои педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI-и тоҷикро форс дар тарбияи насли наврас, ташаккули сирати миллӣ дар замони рушди босуръати илм ва техника муайян карда шуданд; усулҳои фаъл барои таъият бахшидани тарбияи насли наврас дар руҳияи шинохти арзишҳои миллӣ ва ташаккули сирати миллӣ пешниҳод карда шуданд.

Саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот дар он аст, ки диссертант бевосита аз адабиёти илмӣ - методӣ, маводди бойгонӣ, суҳбатҳои шахсони рӯзгордида истифода бурда, тӯли солҳои зиёд дар рафти қор дар муассисаи таҳмили ихтисоси омӯзгорон, роҳбарӣ намудан ба маркази муассисаҳои таҳсилоти иловагӣ, ҳамкорӣ намудан бо муассисаҳои таълимӣ, ташкили нишасту суҳбатҳо бо шахсони рӯзгордидаи

сохибтаҷриба таҳқиқотро мавриди таҷрибагузаронӣ ва омӯзиш қарор додааст. Дар заминаи омӯзиш муҳаққиқ тавассути таҳияи монография, дастурҳои методӣ-илмӣ, навиштани мақолаҳо, мушоҳида ва таҳлили дарсҳои омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти умумии ВМКБ роҳҳои ташаққули хирад ҳамчун хориқаи сирати миллиро дар асоси ақидаҳои педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI тоҷику форс собит намудааст.

Мазмун ва натиҷаҳои асосии диссертатсия дар 56 интишороти илмӣ, аз ҷумла 4 монография ва 21 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз тарафи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати маорифи ФР ба қайд гирифта шудааст ва инчунин инъикос ёфтаанд.

Мақолоти илмӣ муаллиф, ки дар маҷаллаҳои илмӣ ҷоп шуда, дар худ мундариҷаи асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос кардаанд:

1. Монографияҳо

[1.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Системаи дидактикии Носири Хусрав [Матн] // Монографияи илмӣ / Ш.О. Саидиброимов. – Душанбе: Ирфон, 2014. - 173 с.

[2.-М]. Алоқаманд намудани таълим бо ҳаёт омили рушди маорифи милли - монографияи Филиали ДҚТИБКСМ дар ВМКБ [Матн] // Монографияи илмӣ. Таҳиякунанда, муаллифи сарсухан ва муҳаррири масъул Саидиброимов, Ш.О. / Ш.О. Саидиброимов. – Душанбе, 2020. – 240 с.

[3.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Хирад ҳамчун хориқаи сирати милли дар тафсири мутафаккирони форсу тоҷик (асрҳои X-XI) [Матн] // Монографияи илмӣ / Ш.О. Саидиброимов. – Душанбе, Сифат-Офсет, 2023. – 350 с.

[4.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Татбиқи афкори педагогии мутафаккирони асрҳои X-XI форсу тоҷик дар педагогикаи муосири милли [Матн] // Монографияи илмӣ / Ш.О. Саидиброимов. – Душанбе: Сифат-Офсет, 2024. – 240 с.

2. Мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва КОА-и назди Вазорати илм ва таҳсилоти олии

Федератсияи Россия ба таъбирида

[5.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Насир Хусрав и Каран [Текст] / Ш.О. Саидиброимов // Известия Академии наук Республика Таджикистан, 2012. - №2. – С.99-101.

[6.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Ақидаҳои педагогии тоисломӣ дар асарҳои динии халқҳои сокини минтақаҳои Форсу Мовароуннаҳр [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2012.- №3/8 (101). - Қ.1. – С.246–251.

[7.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Инъикоси усулҳои самарабахшӯ фаъоли таълим дар “Саодатнома”-и Носири Хусрав [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ, 2013. - №4(53). - қ.2. – С.166-170.

[8.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Истифодаи ангеизи зехн ва инкишоф додани маҳорати фикрронӣ дар «Кушоиш ва раҳоиш»-и Н. Хусрав дар синфи 8 [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Илм ва инноватсия. Пажӯҳишгоҳи рушди маорифи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. 2014. - №1-2(7-8). – С. 33-36.

[9.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Наврӯз ва равнақи хунаҳои мардумӣ [Матн] / Ш.О.

Саидиброимов // Илм ва инноватсия. Пажухишгоҳи рушди маорифи Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, 2017. - №1-2(7-8). – С.8-11.

[10.-М]. Саидиброимов, Ш.О Саёҳат омили асосии рушди тафаккур ва салоҳиятҳои хонандагон (дар ҳаммуаллифӣ бо Ҷ. Булбулов) [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2019. - №10. - С.251-255.

[11.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Нақши хирад дар шинохти қадри падару модар аз нигоҳи мутафаккирони асрҳои X-XI [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ, 2020. - №4(53) қ.2. – С.166-170.

[12.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Усулҳои ташаккули худшиносӣ ва ҳудогоҳии миллии насли наврас бо истифода аз ашъори шуарои муосири тоҷик (дар ҳаммуаллифӣ бо Ҷ. Булбулов) [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2020.- №7. – С.286-291.

[13.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Тафаккури интиқодӣ – омили асосии рушди тафаккур ва салоҳиятҳои хонандагон [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2020. - №10. – С.379-382.

[14.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Нақш ва ҷойгоҳи падару модар дар таълимоти мутафаккирони асрҳои X-XI (дар ҳаммуаллифӣ бо Саидиброимов Ш.С.) [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. Серия 2, 2021.- №2(6). – С.27-31.

[15.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Нақш ва ҷойгоҳи ақлу хирад дар таълимоти Абуабдуллоҳ Рӯдакӣ, Ибни Сино ва Носири Хусрав [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. Серия 2, 2021.- №3-4(7-8). – С.47-51.

[16.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Прославление интеллекта (мудрости) в творчестве литераторов X века [Текст] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми донишгоҳи Хоруғ, 2021. - №2(18). – С.149-156.

[17.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Татбиқи донишҳои назариявӣ дар амал аз ҷиҳати мутафаккирони асрҳои X-XI [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми донишгоҳи Хоруғ, 2022. - №2.– С.74-82.

[18.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Таквияти педагогӣ дар такмил бахшидани сифати таълим бо роҳи табодули таҷриба (дар ҳаммуаллифӣ бо Чоршанбиева Л.П). [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, 2022. - №3(44). – С.86-93.

[19.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Нақши хирад дар рушди таълиму тарбия аз нигоҳи Абулқосим Фирдавсӣ [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Пажухишгоҳи рушди маориф, 2022. - №4(40). – С.5-9.

[20.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Ҳамбастагии ақидаҳои тарбиявӣ-ахлоқии Абуабдуллоҳ Рӯдакӣ ва Ҷалолиддини Балхӣ [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. – 2022. - №4(45). – С.74-78.

[21.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Шинохти ҳаққи модару падар дар «Қобуснома»-и У. Кайковус ва педагогикаи мардумии сокинони Бадахшон [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2022. - №7. – С.332-337.

[22.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Дарси муосир ва инъикоси он дар раванди таълим [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишқадаи забонҳо, 2023. - №3(51). – С.170-176.

[23.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Рушди салоҳиятҳои хонандагон аз нигоҳи Ҳаким Носири Хусрав [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи Хоруғ, 2023. - №4 (28). – С. 242-249.

[24.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Ҷашни Сада аз нигоҳи мутафаккирони асрҳои X-XI ва нақши он дар рушди салоҳиятҳои насли наврас [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи Хоруғ, 2024. - №2 (30). – С.128-135.

[25.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Таҳқиқи таҷрибаҳои педагогӣ (амалигардонии усулҳои фаъоли таълим) дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Тоҷикистон (дар ҳаммуаллифӣ) [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Паёми Донишгоҳи Хоруғ, 2024. - №4 (28). – С.240- 247.

3. Мақолаҳои дар маводҳои конференсияҳо ва дигар нашрияҳои илмӣ батабърасида

[26.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Мавқеи усулҳои фаъоли таълим дар осори Носири Хусрав / Ш.О. Саидиброимов // Маҷмуаи мақолаҳо ва фишурдаи маърузаҳо аз конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ «Ислоҳоти соҳаи маориф ва шаклгирии муносибатҳои бозаргонӣ». – Душанбе: 2011. – С.240-251.

[27.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Ҳамқадами замон [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Ҷ. Булбулов. Такмили ихтисоси омӯзгорон: воқеият, махсусият ва андешаҳо (монографияи илмӣ). - Душанбе: Ирфон. – 2011. - С.240.

[28.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Ақидаҳои педагогии Мирзо Турсунзода [Матн] // Ш.О. Саидиброимов. Вассофи сулҳу амонӣ ва дӯстии халқҳо. Маҷмуаи мақолаҳо бахшида ба 100-солагии шоир. Мураттиб. С. Маҳкамов. – Душанбе, 2011. – 180 с. - С.76-71.

[29.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Истифодаи усулҳои фаъоли таълим дар дарсҳои забон ва адабиёти тоҷик [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Забон бақои миллат (маҷмуаи мақолаҳои илмӣ). Мухаррир Л. Додо. – Душанбе: Маърифат, 2011. - 160 с. - С.112-119.

[30.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Таҷлили Наврӯз дар Бадахшон [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Ҷашни табиат, иди миллат ва рамзи ваҳдат. Маҷмуаи мақолаҳо бахшида ба иди байналмилалӣ Наврӯзи фархундапай. Мураттиб. С. Маҳкамов. – Душанбе, 2012. – 164 с.- С.87-71.

[31.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Исламская педагогика как источник педагогического наследия Носира Хусрава [Текст] / Ш.О. Саидиброимов // Таҳқиқоти педагогӣ: мушкилот ва дурнамои он дар замони муосир (маводди конференсияи байналмилалӣ илмӣ бахшида ба 80-солагии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф). – Душанбе, 20 ноябри соли 2013. - 250 с. - С.235 – 237.

[32.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Бузургонро бузургон зинда медоранд [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Таълими ҳамгиро (маҷмуаи мақолаҳои илмӣ). Мураттиб ва муҳаррири масъул профессор С. Сулаймонӣ. – Душанбе: Ирфон, 2015. – 230 с. - С.89-97.

[33.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Рамзи оташ дар фалсафаи Наврӯз [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Дастовези наврӯзӣ (маҷмуаи мақолаҳои илмӣ). Мураттиб Қосимӣ Саъдӣ. - Душанбе, Ирфон, 2018. – С.148-155.

[34.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Ба корафтода коромӯз мебош [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Маводди конференсияи IV байналмилалӣ: “Таҳсилоти фарогир, мушкилот ва ҷустуҷӯи роҳҳои ҳалли он. – Душанбе, 2018. – С.182-189.

[35.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Шохфутур – азизи дилҳо [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Масъалаҳои илмҳои гуманитарӣ. Институти илмҳои гуманитарии ба номи академик Б. Искандаров, АМИТ, 2019. – С.113-128.

[36.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Зи омӯзандае маънӣ фаро гир [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Дар пайроҳаи таълим (мақолаҳои илмӣ-методӣ). Мухаррири масъул Ш.О. Саидиброимов. – Хоруғ, 2020. – С.2-7.

[37.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Рушди салоҳиятҳои фикрронӣ ва муоширати хонандагон дар осори Носири Хусрав [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Дар пайроҳаи таълим (мақолаҳои илмӣ-методӣ). Мухаррири масъул Ш.О. Саидиброимов. – Хоруғ, 2020. – С.77 - 87.

[38.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Забон калиди дари ганҷ / Ш.О. Саидиброимов // Алоқаманд намудани таълим бо ҳаёт омили рушди маорифи миллӣ - монографияи филиали ДҚТИБКСМ дар ВМКБ. Мухаррири масъул Ш.О. Саидиброимов. – Душанбе, 2020. - 240 с. - С.151-169.

[39.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Андешаҳо перомони тақдирсоз будани Иҷлосия XVI Шурои Олии Тоҷикистон [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Маҷмуаи мақолаҳои илмӣ. Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи “Рушди илм ва маориф дар шароити ҷаҳонишавӣ дар мисоли шароити кӯҳистон: мушкилот, равишҳои нав ва таҳқиқотҳои дахлдор”. – Хоруғ, 2022. – С.420-424.

[40.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Садриддин Айнӣ. Арзишҳои миллӣ ва умумибашарӣ (дар ҳаммуаллифӣ) [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Масъалаҳои илмҳои гуманитарӣ. Институти илмҳои гуманитарӣ ба номи академик Б. Искандаров, АМИТ, 2023. – С.99-115.

[41.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Инъикоси дарсвоситаи рушди касбии омӯзгор ва ташаккули сифати таълим [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Маводҳои Конференсияи байналмилалӣ III илмӣ-назариявӣ таҳти унвони “Рушди илм ва маориф дар шароити ҷаҳонишавӣ дар мисоли минтақаи кӯҳистон: мушкилот, равишҳои нав ва таҳқиқотҳои дахлдор”. – Хоруғ, 14-15-уми июни соли 2024. - С.280-287.- С.83-89.

4.Дар маҷаллаҳои соҳавӣ – таълимию методӣ батабърасида

[42.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Истифодаи дурусти методҳои дарсдиҳӣ [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ. – Хоруғ, 2008. - №1. - С.7-9.

[43.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Истифодаи усулҳои инноватсионӣ дар дарси адабиёт [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ. – Хоруғ, 2009. - №12. - С.6-9.

[44.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Иттиҳодияи методиро тақмил мебахшем [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Масъалаҳои маориф.- Душанбе, 2009. - №4. - С.46-49.

[45.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Иттиҳодияи методиро дастгирӣ бояд [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Масъалаҳои маориф.- Душанбе, 2009. - №5. - С.68-74.

[46.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Назаре ба ботини барномаҳои таълимӣ [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ. – Хоруғ, 2009. - №11. - С.20-21.

[47.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Ашъори ибратомӯзи зиндагисоз (бахшида ба 100

солагии Мирзо Турсунзода) // Масъалаҳои маориф.- Душанбе, 2011.- №5. - С.94-97.

[48.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Қатрае аз баҳри дастовардҳо [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ.– Хоруғ, 2011. - №5. - С.26-30.

[49.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Чанд роҳи фаъолгардонии хонандагон аз нигоҳи Ҳаким Носири Хусрав [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ. – Хоруғ, 2011. - №6. - С.12-19.

[50.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Наврӯз дар ашъори Лаъҷубаи Мирзоҳасан [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ.– Хоруғ, 2012. - №50(142). - С.10-12.

[51.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Таълими босифат [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ.– Хоруғ, 2012. - №57. - С.26-28.

[52.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Усулҳои фаъолгардонии хонандагон дар дарс [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ. - Хоруғ, 2012. - №58. - С.26-28.

[53.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Арзёбии дониш бо усули фаёли таълим [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ. – Хоруғ, 2013. - №1. - С.14-15.

[54.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Таҳлили муқоисавии ақидаҳои педагогии Носири Хусрав ва докторинаи педагогии суфизм [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Раҳнамои омӯзгор. Донишкадаи тақмили маълумоти касбии ВМКБ. – Хоруғ, 2013. - №2. - С.26-28.

[55.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Шеър ва ташаккули худшиносӣ [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Омӯзгор. - №11(12184). - 2018. – С.5-7

[56.-М]. Саидиброимов, Ш.О. Зан-модари тоҷик намунаи ибрати фарзандон [Матн] / Ш.О. Саидиброимов // Бонувони Тоҷикистон. – июл, 2019. - (№152). С.48-49.

Ба автореферати диссертатсия тақризҳо аз тарафи шахсони зерин ба Шурои диссертатсионӣ ворид шудааст:

Тақризи 1. Раҳимзода Х. – доктори илмҳои педагогӣ, профессор, ходими пешбари илмӣ шӯбаи педагогика ва психологияи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Тақризи 2. Бозоров Х. – доктори илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи фанҳои гуманитарӣ ва методикаи таълими онҳо дар факултети омӯзгорӣ ва фарҳанги Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Тақризи 3. Латифзода Диловар Назришох – доктори илмҳои педагогӣ, профессори Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Талабхӯча Сатторов. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Тақризи 4. Аҳмадзода Бунавша Саймузаффар – доктори илмҳои педагогӣ, дотсент, муовини ректор оид ба тарбияи Донишкадаи техникаи Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Тақризи 5. Худоевбековзода Бунавша – доктори илмҳои педагогӣ, муовини ректор оид

ба идеология, тарбия ва робита бо ҷомеаи Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи Саидмуъмин Раҳимов. Тақриз мусбат мебошад, эрод надорад.

Муқарризони беруна масъалаи таҳқиқшавандаро муҳим ва арзишманд ҳисобида, муаллифи диссертатсия ва автореферати **Саидиброимов Шозодаиброҳим Одилшоевич** дар мавзуи **“Ташаккули хирад ҳамчун падидаи сирати миллӣ дар тафсири мутафаккирони асрҳои X-XI тоҷику форс”**-ро барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот арзанда донистаанд.

Интиҳоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар дар асоси ҳулосаи комиссияи коршиносон ва қарори Шурои диссертатсионии 6D. КОА-121 аз 9-уми июли соли 2026, №85, тибқи талаботи “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 (бо тағйири иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295) тасдиқ гардидааст, асоснок шудааст.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи докталаби дараҷаи илмӣ дар асоси нақшаҳои илман тарҳрезиишуда корҳои зиёди таҳқиқӣ анҷом ёфтааст. Аз ҷумла, тадқиқоти мазкур дар марҳилаи имрӯзаи ҷаҳонишавии таҳсилот ва эҳёи ворид гардидани анъанаҳои пешинаи халқи шарафманди тоҷик ба мазмуни зиндагӣ ва раванди таълиму тарбияи насли даврони соҳибистиклолӣ масъалаи ҳассос ва рӯзмарра ба ҳисоб меравад. Ба истиклоли комил расидани кишварамон барои эҳёи анъанаҳои пешқадами халқи тоҷик имкониятҳои васеъро пеш овард. Дар ин замина омӯзиш ва ба маълумоти ҷаҳонӣ расонидани дастовардҳои бузурги сиёсӣ, иқтисодӣ иҷтимоӣ, илмӣ фарҳангӣ ва маҷмӯи ҷаҳонии тоҷикон дар қарнҳои X-XI ба марҳилаи нави таърихӣ худ баромад. Олимони соҳаҳои гуногун ба пажӯҳиши паҳлӯҳои гуногун ва ибратбахши намоёндагони ин давра рӯчӯ намуда, дар ин самт ба дастовардҳои назаррас ноил гардиданд. Диссертатсия ба риштаи таҳқиққашидаи Саидиброимов Ш.О. маҳз ба ҳаллу фасли муаммои мазкур бахшида шудааст, ки дар марҳилаи имрӯза мубрам ба ҳисоб меравад. Мубрамияти мавзӯ боз дар он асос қарда мешавад, ки бисёр ақидаҳо ва ғояҳои педагогии мутафаккирони адабиёти тоҷик, аз ҷумла, мутафаккирони асрҳои X-XI, баҳусус, ақидаҳои оид ба хирад ва ташаккули сирати миллӣ то ба имрӯз ба пуррагӣ омӯхта нашудаанд ва онҳо дар тарбияи насли наврас мавриди истифода қарор дода намешаванд. Ҳамчунин боиси тазаккур аст, ки дар қисмати дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ теъдоди зиёди асарҳои илмӣ олимони-педагогонӣ муносири тоҷик мавриди омӯзиш ва таҳлил қарор дода шудааст. Матлабҳои баёнгардида мубрам ва ҳалталаб будани таҳқиқоти ба анҷом расонидаи Саидиброимов Ш.О.-ро асоснок менамояд.

Мавзӯ ва муҳтавои диссертатсияе, ки Саидиброимов Ш.О. мавриди таҳқиқ қарор додааст, ба ихтисос ва соҳае, ки Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои Шурои диссертатсионии 6D КОА-121 иҷозати қабул ва баррасӣ додааст, яъне 5.3.- Педагогика, 5.3.1. - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мувофиқат мекунад.

Бо назардошти ба талаботи бандҳои 29, 31, 33 ва 34-и Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки аз 30 июни соли 2021, №267 ва бо тағйири иловаҳо аз 28-уми августи соли 2026, таҳти №591 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ будани

кори илмӣ Саидиброимов Ш.О. диссертатсия барои химоя такрорӣ ба Шурои диссертатсионӣ 6D KOA-121 қабул карда шудааст.

Эътимодноӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот. Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқотро омӯзиши сарчашмаҳои хаттӣ ва маълумотҳои шифохӣ оид ба ақидаҳои педагогӣ дар асарҳои тоисломӣ, осори мутафаккирони асрҳои X-XI, асосҳои назариявӣ оид ба анъанаҳои миллии халқи тоҷик, этнопедагогика таъмин менамояд.

Ҳангоми таҳлили маводҳои таърихиву педагогии омӯхташуда истилоҳот бо дарназардошти мафҳумҳои муосири педагогиву мардумӣ, фалсафӣ, усулҳои фаъоли замонавии таълиму тарбия, ки ба мавзӯи мавриди таҳқиқ қарордодашуда мувофиқанд, ба муомилаи илмӣ ворид карда шуданд.

Мутобиқати диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ ба мазмуни бандҳои зерини шиносномаи ихтисоси **5.3.-Педагогика, 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот** мувофиқ мебошад. Аз ҷумла, ба бандҳои 3.2, 3.3 ва 3.5, инчунин ба бандҳои 4.1., 4.1.1., 4.1.2. ва банди 5.1. 5.1.1 ва бандҳои 7.1., 7.1.1. ва 7.1.5. мутобиқат мекунад.

Ҳангоми овоздиҳии пинҳонӣ Шурои диссертатсионӣ дар ҳайати 15 нафар (1 нафар маҷозӣ), аз рӯйи ихтисоси самти диссертатсияи баррасишаванда 5 нафар доктори илм. чунин натиҷагирӣ шуд:

Ҳангоми овоздиҳии пинҳонӣ дар Шурои диссертатсионӣ аз 16 нафар аъзои Шуро иштирок доштанд, 15 нафар (аз ҷумла 1 нафар тариқи маҷозӣ); аз ин 14 нафар докторони илм ва 1 нафар номзади илм, котиби илмӣ Шуро ва аз 14 нафар доктори илм аз рӯйи ихтисоси самти диссертатсияи баррасишаванда 5 нафар доктори илм, чунин натиҷагирӣ шуд:

тарафдори додани дараҷаи илмӣ **15 “нафар”**.

муқобили додани дараҷаи илмӣ **“нест”**.

бюллетенҳои беэътибор **“нест”**.

Шурои диссертатсионӣ дар чаласаи худ аз 10-уми октябри соли 2026-ум ба чунин қарор омад, ки диссертатсияи Саидиброимов Шозодабромҳим Одилшоевич дар мавзӯи “Ташаккули хирад ҳамчун падидаи сирати миллии дар тафсири мутафаккирони асрҳои X-XI тоҷику форс” кори таҳқиқотии анҷомёфтаи илмиву тахассусӣ буда, ба талаботи “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 ва бо тағйиру иловаҳо аз 28-уми августи соли 2026, №591 тасдиқ шудааст, қомилан ҷавобгӯӣ мебошад ва ба довталаб Саидиброимов Шозодабромҳим Одилшоевич дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ, аз рӯйи ихтисоси 5.3.-Педагогика, 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот дода шавад.

Раиси Шурои диссертатсионӣ,
д.и.п., профессор

Котиби илмӣ Шурои
диссертатсионӣ, д.и.п., доцент

Сабури Х.М.

Рахмонова Д.З.

10.10.2026 с.